

> Çalışmalarında İstiklal'den yola çıkan Altındere, "İstiklal'de her tür ideoloji, cinsiyet ve kimlikten insanı görebilirsiniz. ... Beni çok besliyor," diyor.

Houdini'nin sihre hazır mısınız?

30

Halil Altındere'nin "Abrakadabra" isimli kişisel **sergisi**, **Yapı Kredi**'nin 75. yıl **sergileri** kapsamında 11 Eylül tarihinde **Yapı Kredi Kültür Sanat** Binası'nda açılıyor. Hou Hanru'nun küratörlüğünü üstlendiği "Abrakadabra"yı **sanatçı** Halil Altındere anlattı.

MELİKE BAYIK
melike.bayik@gmail.com

Halil Altındere'yi, Venedik Bienali ana **sergisi** için ürettiği eserlerinden sonra **Yapı Kredi**'nin 75. yılı dolayısıyla oldukça kapsamlı bir **sergi** ile **Yapı Kredi Sanat** Galerisi'ndeki "Abrakadabra" **sergisiyle** izleme şansı yakalıyoruz. Küratörlüğünü Hou Hanru'nun üstlendiği "Abrakadabra" **sergisinde sanatçının** oldukça alternatif bir küratöryel yaklaşım ile - yalnızca üç boyutlu eserleri, yani heykel ve yerleştirmeleri yer alacak. Altındere'nin bir sihirbaza, yapıtların sihir malzemelerine, **sergi** mekânının ise bir sahneye dönüştüğü; **sanatçının** yeni ve eski işlerinden derlenen 26 yapıtların izleyiciyle buluşacağı **sergiyi** konuşmak üzere **sanatçıyla Yapı Kredi Kültür** ve **Sanat** Binası'nda bir araya geldik.

Serginizin kavramsal çerçevesinden söz eder misiniz?
Aslında en başta bu **sergiyi** yapmaya karar verdiğimizde daha önce yapmadığım şekilde bir seçki yapmam istenmişti. Birkaç yıl önce Roma'daki Maxxi Müzesi'nde bir **sergi** olmuştu. 2014-15'teydi. Sekiz-10 heykel balmumundan yapılmış heykellerim **sergilenmişti**. Aslında bir heykel **sergisi** fikrini buradan

teklif geldiğinde Hou Hanru'yla birlikte İstanbul'da da hayata geçirmeyi düşündük. Sonra **Yapı Kredi** 75. yılına özel bir şeylerin olmasını da isteyince, var olan eserler üzerine yeni bazı fikirlerim vardı, onları da projelendirip üretime geçirdim. **Sergide** görülecek yedi-sekiz yeni iş var. **Yapı Kredi sergisi** için özel olarak ürettim. Benim arada yaptığım objelerle beraber 25'i burada, bir tanesi de Bomonti'de olmak üzere toplamda 26 adet iş var **sergide**. Dolayısıyla aslında bu **sergi** üç boyutlu işlerimin ilk defa **sergilenmiş** olduğu bir **sergi**. Ayrıca **Yapı Kredi Kültür** Merkezi aynı zamanda **Yapı Kredi** Bankası Resim Koleksiyonu da olduğu için 19. YY. klasiklerinden iki tabloyu da **sergiye** dahil ediyorum.

Serginin ismi neden "Abrakadabra"?

Şöyle ki, son dönem yapıtlarım daha çok **sergi** için ürettiğim işlerden şekillendi. **Sergide** balmumundan yapılan, frak giymiş, piyano çalan bir insan heykeli var mesela. Bu **sergiye** ismini veren çalışmalardan birisi de "Giyotinle Kesilmiş Yarım Asistan". İçeride kendi kendine çalan "sihirli piyano" dediğimiz bir piyano var. Bunlar **sergi** isminin şekillenmesinde etkili oldu.

SANAT ESERİ ACITIRSA?

Hou Hanru'nun kürate ettiği ve birlikte çalıştığınız sergi içinde nasıl bir mekân kurgusu karşılayacak bizi?

Galerinin ana salonu dışındaki yerler koridorlardan oluşuyor. İstiklal Caddesi'ndeki dar, uzun sokaklar gibi. Hatta o koridorların kendisini bir sokak gibi algılayıp bir koridorun sonuna iki boyutlu polis arabası koydum. Bu da dekupe edilmiş bir tablo ama sonradan üç boyutlu hâle getirilmiş yağlı boya aslında. Yolda hız kesmek için emniyetin kullandığı bir yöntemden ilhamını alıyor. Ayrıca sergide bir de güvenlik kamerası var, ismi "Angel". Havada asılı "Hip-Hop Bitcoin" adlı bir çalışma yer alıyor. Bunu gerçek hip-hopçular için yaptım; "Tahribat", "İsyan" gibi. Bu gruplar onları konserlerinde kullanıyorlar. Nesnesi olmayan bir şeyin nesnesini yaptık aslında, bir para var ama somut değil. Şimdi popüler kültürün yükselen değeri hip-hop, bu da biraz onunla ilgili. Eskiden dolar vardı, Swarovskiler derken şu an da bitcoinler popüler mesela. Ama aynı zamanda da yok. Böyle insanlar açlıktan ölüyorlar mesela ama kliplere baktığında paralar, kızlar çok. Ertesi gün polis tarafından vuruluyorlar. Bir de üst katta sporcu odası gibi bir yer var.

Kum torbası var orada mesela. Bir de bisiklet üzerinde zayıflayan bir kadın var. Zayıflama bisikletindeki kadınla bu heykel sürekli bir diyalog hâlinde. Ancak sporcu odasında hiçbir şeyin gerçek olmadığını söyleyebiliriz çünkü kum torbası mermerden yapıldı. Mesela bu bahsettiğim boks torbasına yumruk attığında ve öyle olmadığını gördüğünde izleyici sanat eseri karşısında haz alır ama buna vurduğunda o haz bir acıya yani bambaşka bir şeye dönüşmüş olacak. Dolayısıyla sanat eserinin acıtabileceğini deneyimleyecek. Dokunursa elbette. O benim kurgum ama izleyici gerçek kum torbası zannediyor. Bir de bunlar dışında shop olacak, altın işler yer alacak. Aşk ve şiddeti erkek ve kadın için gösteren ayrı ayrı nesnelere olacak. Adriana Lima'nın bir cümlesi vardı, onu da altın harflerle yazdık. "Altın Oda" kısmını o eser oluşturacak. "Almanya, Tatlı Vatan" isimli bir kutu var. Mesela koridoru gezdikten sonra kırmızı bir oda var. Orada koleksiyonda eserler, uyuyan adam ve izleyici olacak.

2018 tarihli "Hip Hop Bitcoin" isimli çalışması.

"Giyotinle Kesilmiş Yarım Asistan", sergi ismine ilham olan eserlerden.

2014 tarihli
"Magic Touch"
adlı eseri.

Sergide Yapı Kredi Koleksiyonu'na ait 19. YY. klasiklerinden iki eseri yaptılarınızla kurgulanmış olarak izleyeceğiz.

Evet evet. "Artlover" adlı bir heykel var; **sergi** salonlarındaki güvenlik görevlilerinin bir heykeli. **Serginin** güvenlik görevlilerini de **sergiliyoruz**, **serginin** bir parçası hâline getiriyoruz tablodaki bu pozla. Uyuymuş biri var gibi... Bu güvenlik görevlileri heykelleri anonim insanlar, sadece temsilî. Gişe memuru gibi düşün. Rozeti olduğu için her zaman bir mesafe söz konusudur. Ben burada daha insani bir hâle getirdim ve korku nesnesi olmaktan çıkardım. Bankanın koleksiyonundan gelen ve onlarla ilişkilenen işlere de yer veriyoruz dediğiniz gibi. **Sergide** mekâna özgü durum da var. İzleyiciye alışık olmadığı ya da o güvenlik görevlisinin de yalnızca rozetiyle orada olmayıp **sanatın** bir konusu olabileceğini hissettirmeye çalışıyoruz. İnsanların fark etmediği kişiler onlar.

Yapı Kredi Sanat Galerisi'nin ana mekânı aslında oldukça büyük bir alan. Siz bu alanı interaktif bir deneyim alanı gibi kurgulayıp boşluk ve ses akustiği ile izleyiciyi şaşırtıyorsunuz. Bu alanın kurgusundan söz eder misiniz? Sihirbaz Harry Houdini'nin galeri mekânının ortasında yer alan ve havada dönen bir şapkası yer alacak. Onu, özel bir kaide ve elektronik kask yöntemiyle havada tutacağız ama ilk olarak aslında biz böylesine bir boşluk düşünmedik ama işte küratöryel bakış açısı orada devreye giriyor. Hou Hanru ara sokaklar ve ana arter yaratalım gibi öneriyle geldi. İstiklal'de her tür ideoloji, cinsiyet ve kimlikten insanı görebilirsiniz. Dünyada bunu aynı yerde görmek oldukça zor hatta yok. Türkü bar, caz bar, kaçak işçi barı hatta siyahi bar bile var burada. İran restoranlarından gurme mutfaklara sokak lezzetlerinden farklı alanlara kadar pek çok kültür iç içe. Türbanlısından mini eteklilerine hepsi bir arada ve bir sahne gibi burası. Beni çok besliyor. Avrupa o kadar steril ki orada sadece alışveriş düşünürken burada bir sürü şey akla geliyor. İşte bu açıdan baktığımızda ana salona girdiğinizde bomboş bir alan var ve biz sadece kendi kendine çalan bir piyano ile havada asılı duran ve dönen bir şapkayı **sergiliyoruz** olacağız. Sihir alanıyla, aslında herkesin boş makyajlı ve içi boş şeyler yaptığı dönemlerin aksine insanların bir şeyleri yeniden düşündüğü ve onlara farklı gözle baktığı bir alan yaratacağız. İzleyicinin kayb olduğu anlar bile **serginin**

bir parçası olacak.

Bomontiada'da gösterilecek olan yapıt?

Buraya paralel olarak orada da bir eser göstermek istedim. Bunu yaparken mekân boş olsun ve sadece tek bir eser orada görülsün istiyorum. Emekleme dönemindeki bir bebeğin elini prize sokarkenki hâlini gösteren bir eser var. Karanlık bir ortamda **sergilenen** olan eser, spot bir ışıkla aydınlatılacak.

Peki, ismini Adriana Lima'nın bir cümlesinin ardından alan bu "Altın Oda" isimli yapıtınızdan biraz bahsedebilir misiniz?

O odada Houdini'nin bir kutusu var. Sihirbazların en tehlikeli gösterilerinden; birini kutuya koyarlar ve sonrasında onu giyotinle keser gibi yaparlar. Burada sadece bacakları gözükken bir yerleştirme izliyoruz. Ayrıca bir "shop" ya da kuyumcu mantığıyla tasarlanan bir alan da olacak. Altınla kaplı, dolayısıyla gösteri dünyasının parlıklarını da **sergilemiş** olacağız ancak kolye gibi kuyumculardaki takılara da yer vereceğiz bu odada. İkiye bölünmüş kutuyu göstereceğiz çünkü o deneyimlerden bahsederken çıkmaz sokaklar, karanlık odaların yanı sıra altın kaplı bir odaya girerken çok gerçekçi bir kesik ayak gördüğünüzde sihir kutusundan önceki her şeyi unutup buna odaklanacak ve o ânı deneyimleyeceksiniz.

Özellikle bir heykelinizi daha sormak istiyorum. Siyahi bir figür olup tezgâhı da olan bu heykelden söz eder misiniz? Neden dışarıda **sergilenemedi mesela?**

Bahsettiğiniz heykel İstiklal Caddesi'nden yola çıkarak illegal bir şekilde marka çanta satan sokak satıcısı. Bu direkt İstiklal'den ortaya çıkan bir iş. Tamamen oraya ait. Aslında dışarıda olacak şekilde tasarladık ama insanlar çok selfie çektiği ve zarar verdiği için güvenlik nedeniyle dışarıda **sergilenemedik**. O da caddeye ilgili ve dünya metropollerinde saat altıdan sonra mağazalar kapandığında içerideki markaları daha ulaşılabilir fiyatta, caddelerdeki tezgâhlar açılır. Hava karardığında caddedeki tüm tezgâhları görebilirsiniz. **MS**

**Yapı Kredi Kültür Sanat Binası / (0212) 252 47 00 /
Bitiş tarihi: 3 Kasım 2019**